

การรับรู้และบทบาทของเทศบาลตำบล ที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี

Perception and Role of Sub-district Municipals on the Elderly Welfare in the Region of Chonburi Province

สุพจน์ บุญวิเศษ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และบทบาทของผู้บริหารเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ, อายุ, การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน) ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่มีต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตัวอย่างเป็นผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และปลัดเทศบาลตำบล จำนวน 270 คน สถิติที่ใช้ใน

* รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

การวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบรายคู่ ภายหลังจากทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการแบบ LSD

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล มีประสบการณ์ทำงานที่ดำรงตำแหน่ง 3-4 ปี ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมหรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานหรือเคยเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์มาก่อน

การทดสอบสมมติฐานพบว่า 1) ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนพบว่าเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานที่ดำรงตำแหน่งอยู่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 2) ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน และ 3) ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

Abstract

This research aims to study perception of executives in Sub-district Municipals on the elderly welfare in the region of Chonburi Province, to study role of Sub-district Municipals on the elderly welfare in the region of Chonburi Province, and to compare perception and

role of Sub-district Municipals on a basis of individual data (gender, age, education, and working experience) of executives in Sub-district Municipals on the elderly welfare in the region of Chonburi Province. Executives having a responsibility on the elderly welfare are consisted of mayors of Sub-district Municipals, members of Sub-district Municipals, and deputies of Sub-district Municipals totally 270 executives. Statistics used for analysis are frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis is tested by t-test and One-Way ANOVA to compare means of independent factors by setting a significant value in analysis at .05, and to compare each pair after testing variance by using the LSD method.

Samples answering questionnaires are mostly male are mostly aging between 41-50 years old, are mostly graduated at bachelor, are currently being members of Sub-district Municipals, have working experiences around 3-4 years, have mostly never attended training courses or studying social welfares or social works, and mostly have no experience in volunteers in social welfares or social works.

A hypothesis test finds that (1) the role of executives of Sub-district Municipals in responsibility for local administrative organization, in arranging welfares for the elderly in communities, and in arranging welfares in totally and in gender are not different; (2) the role of executives of Sub-district Municipals in responsibility for local administrative organization, in arranging welfares for the elderly in communities, and in arranging welfares in totally and in age are not different; and (3) the role of executives of Sub-district Municipals in responsibility for local administrative organization, in arranging welfares for the elderly in communities, and in arranging welfares in totally and in educational levels are significantly different at .05

บทนำ

ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถือว่าผู้สูงอายุ คือ ปุชนิยบุคคล ที่อยู่ในสังคมในฐานะผู้ให้มาโดยตลอด กล่าวคือ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ตลอดจนประสบการณ์ชีวิตที่ได้สั่งสมมาไว้ ให้กับสังคมรุ่นหลัง ซึ่งในการดำรงอยู่ของสังคมเช่นนี้ทำให้เกิดสังคมที่ยึดถือ ผู้สูงอายุเป็นหลักสำคัญของครอบครัว เป็นผู้นำครอบครัวที่พร้อมและสามารถ ให้ประโยชน์แก่สังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุที่อยู่ในสังคมถือเป็นปุชนิยบุคคลคงไว้ ถึงเวลาที่สังคมควรที่จะตระหนักในความรับผิดชอบที่พึงมีต่อผู้สูงอายุ เพื่อตอบแทนในวันที่ท่านอยู่ในวัยถดถอย หรืออยู่ในช่วงที่ศักยภาพเสื่อมถอย เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างผาสุก

จากสังคมที่ได้เปลี่ยนแปลงจากลักษณะดั้งเดิมไปสู่ความทันสมัย อันจะเห็นได้จากการขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้ระบบครอบครัวในปัจจุบัน จำเป็นต้องมีขนาดเล็กลง มีความจำเป็นที่จะต้องมีการย้ายถิ่นที่อยู่ของสมาชิก ในครอบครัวแบบขยายเพิ่มจำนวนมาก ครอบครัวในปัจจุบันจึงมีลักษณะเป็น ครอบครัวเดี่ยว ผู้สูงอายุที่เป็นภาระหรือไม่สามารถประกอบอาชีพอื่นใด มักจะถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง ยิ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเร็วเท่าใด ผู้สูงอายุก็น่าจะ ยิ่งลดบทบาทและความสำคัญเร็วขึ้นเท่านั้น ถึงแม้ว่าสังคมนั้นๆ จะมีผู้สูงอายุ อยู่ในจำนวนมากก็ตาม

โครงสร้างประชากรในสังคมของทุกประเทศในโลกมีการเปลี่ยนแปลง ของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและจะเพิ่มขึ้นประมาณ 2 เท่าของ ทุกๆ 20-25 ปี จากรายงานของผู้เชี่ยวชาญองค์การอนามัยโลก จะอยู่ใน ประเทศกำลังพัฒนาและในประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ประชากรที่มี อายุ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราเพิ่มขึ้นเร็วกว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรทั้งหมด สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ระบุว่าโครงสร้างสังคมไทยมีแนวโน้ม เปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และสังคมเมือง (Urbanization)

มากขึ้น กลุ่มประชากรวัยเด็กจะมีสัดส่วนลดลง จากร้อยละ 23.0 ใน พ.ศ. 2545 เป็นร้อยละ 21.9 ใน พ.ศ. 2549 ในขณะที่กลุ่มประชากรผู้สูงอายุ จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 9.8 เป็นร้อยละ 10.9 ในเวลาเดียวกัน และคาดการณ์ได้ว่าอีก 10 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีประชากรที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 7-8 ล้านคน และจะประสบปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านความมั่นคงของรายได้และการทำงาน ด้านสังคมวัฒนธรรมและด้านสวัสดิการสังคม ส่งผลให้ประเทศไทย มีการปรับทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ 10 โดยให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ และสวัสดิการสังคม รวมถึงการมีหลักประกันความมั่นคงในการดำเนินชีวิตแก่ ผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น¹

การจัดบริการและการดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือประชาชนและผู้สูงอายุเป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของตน ส่วนชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นฝ่ายสนับสนุนให้เกิดการแก้ไขปัญหาและการจัดบริการดำเนินงานต่างๆ ที่มุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตดังกล่าว เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญมากสำหรับการจัดบริการและการดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากเทศบาลตำบลมีความใกล้ชิดกับประชาชน มีปัจจัยความพร้อมด้านทรัพยากรและทุนทางสังคมมากมาย เทศบาลตำบลจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ รวมทั้งรู้ถึงบทบาทต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม

ดังนั้น การศึกษาเรื่องการรับรู้และบทบาทเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี จึงมีความสำคัญเพราะการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุในปัจจุบันและในอนาคตนั้น ถือเป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบลโดยกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการสร้างการรับรู้ของผู้บริหาร

¹ จีดิรัตน์ ดิศโยธิน. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษา จังหวัดหนองคาย. 2550. หน้า 5.

เทศบาลตำบลเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุว่าควรมีแนวทางในการดำเนินการและมีความสำคัญอย่างไร เพื่อลดปัญหาผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี
- 2) เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดชลบุรี
- 3) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และบทบาทของผู้บริหารเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ, อายุ, การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน) ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่มีต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

สมมติฐานของการวิจัย

- 1) ผู้บริหารเทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรีมีการรับรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก
- 2) เทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรีมีบทบาทในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนอยู่ในระดับมาก
- 3) การรับรู้และบทบาทของผู้บริหารเทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ, อายุ, การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน) ที่แตกต่างกันมีผลต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

มติเนื้อหา: การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ บทบาท และปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

มิติพื้นที่: เป็นการศึกษาเทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 แห่ง²

มิติประชากร: เป็นการศึกษาผู้บริหารเทศบาล (นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล, สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และปลัดเทศบาลตำบล)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษา คือ ผู้บริหารเทศบาล (นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล, สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และปลัดเทศบาลตำบล) จำนวน 420 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้บริหารเทศบาล (นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล, สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และปลัดเทศบาลตำบล) จำนวน 270 คน จากการเปิดตารางของเครชชีและมอร์แกน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 1.1 การรับรู้ของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในชุมชน
  - 1.2 บทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในชุมชน

- ด้านรายได้
- ด้านสุขภาพอนามัย
- ด้านที่อยู่อาศัย
- ด้านการศึกษา
- ด้านนันทนาการ

² เทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรี. ข้อมูลจากสำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี. เว็บบ. <http://www.chonburilocal.go.th>. 19 กันยายน 2554.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารเทศบาลตำบลที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี
2. ได้รับทราบบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี
3. เป็นข้อมูลที่นำมาใช้ในการปรับบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี
4. เป็นข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนนิสิต นักศึกษาในวิชาที่เกี่ยวข้อง

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการแปลผลหรือตีความหมายที่เกี่ยวกับความเข้าใจของผู้บริหารเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

บทบาท หมายถึง แบบแผน พฤติกรรมหรือการได้กระทำต่างๆ ของบุคคลต่อการปฏิบัติงานตามลัทธิและหน้าที่ซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะหรือตำแหน่งของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน

เทศบาลตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลตำบล จำนวน 30 แห่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี

ผู้บริหารเทศบาลตำบล หมายถึง นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และปลัดเทศบาลตำบล ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 แห่ง

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในชุมชนเขตการปกครองของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี

การรับรู้ของเทศบาลตำบลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายถึง กระบวนการแปลหรือตีความหมายที่เกี่ยวกับความเข้าใจของผู้บริหารเทศบาลตำบลเรื่องภารกิจตามกฎหมายและงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายถึง ประเภทของสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่เทศบาลตำบลจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

เพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี และมีหลักประกันในชีวิต โดยไม่เพียงแต่แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ยังรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย ประเภทสวัสดิการ ได้แก่ สวัสดิการด้านรายได้ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านนันทนาการ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้เป็นกระบวนการสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ในการทำความเข้าใจและแปลผลข้อมูลที่ได้รับมาจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของมนุษย์โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ตา (การมองเห็น) หู (การได้ยิน) จมูก (การดมกลิ่น) ลิ้น (การลิ้มรส) และผิวหนัง (การสัมผัส) ซึ่งการแปลความหมายจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้า ตัวกระตุ้น ประสบการณ์และการเรียนรู้ในอดีตของแต่ละบุคคล ซึ่งการรับรู้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วิเชียร วิทยอุดม³ กล่าวว่า การรับรู้ คือ การเลือกสรรและการจัดระเบียบซึ่งแต่ละคนก็จะรับรู้ต่างกันไป แม้ในสถานการณ์เดียวกัน ขึ้นอยู่กับการเลือกสรรเรื่องที่จะรับรู้และการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับ รวมทั้งการตีความในสิ่งที่รับรู้

Moorehead and Griffin⁴ ได้ให้ความหมายของการรับรู้ว่าเป็นกระบวนการซึ่งบุคคลใช้จัดระเบียบ และตีความรู้สึกประทับใจของตนเอง เพื่อให้ความหมายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

³ วิเชียร วิทยอุดม. พฤติกรรมองค์การ. 2547.

⁴ Moorhead Gregory and Ricky W. Griffin. *Organizational Behavior: Manage People and Organization*. 1998.

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

บทบาทนับได้ว่าเป็นมีความสำคัญมากทั้งด้านจิตวิทยาและสังคม เข้าใจทั่วไปว่า “บทบาท” ซึ่งมาจากคำว่า “Role” ในภาษาอังกฤษและเริ่มนำเข้ามาเผยแพร่เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1930 และได้มีความหมายในลักษณะการแสดงบทบาทความคิดเห็น ความรู้สึกตามทัศนคติของตน

ในการศึกษาความหมายของบทบาท มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังเช่น

พัทธา สายหู⁵ ได้ให้แนวความคิดที่เกี่ยวกับบทบาท ดังนี้ บทบาท คือ การกระทำต่างๆ ที่ “บท” กำหนดไว้ให้ผู้แสดงต้องทำ トラบใดที่ยังคงอยู่ใน “บท” นั้น เปรียบได้เหมือน “บท” ของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดง ในละครเรื่องนั้นๆ ว่ามีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไร

แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ

ในการศึกษาบทบาทการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล ที่จะต้องจัดตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น นอกจากเทศบาลตำบลจะต้องคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน และสภาพปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุในชุมชนแล้ว เทศบาลตำบลยังจะต้องคำนึงถึงหลักของการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความครอบคลุม ความเป็นธรรม และความทั่วถึง ตามหลักของการจัดสวัสดิการสังคม สำหรับผู้สูงอายุระดับสากลโลก และระดับประเทศไทย ที่เทศบาลตำบลผู้รับผิดชอบต้องให้ความสำคัญ ผู้ศึกษาจึงได้นำแนวคิดการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมานำใช้ในการศึกษาดังนี้

⁵ อ้างถึงใน ณรงค์ เสงี่ยมประชา. มนุษย์กับสังคม. 2541. หน้า 136.

1. สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย
2. หลักการขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ
3. นโยบายกลไกและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ
  - 1) แผนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของประเทศไทย
  - 2) ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542
  - 3) พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
  - 4) แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) มาตรา 11

ผู้สูงอายุมีสិทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

- (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- (2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิต
- (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
- (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความ เหมาะสม
- (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูก ทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- (9) การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องใน ทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาคอขวด
- (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความ จำเป็นอย่างทั่วถึง

- (11) การส่งเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (12) การส่งเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของกระทรวงหรือทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความสัมพันธ์กับภารกิจหลักและปริมาณงานในความรับผิดชอบ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนประกอบด้วยเป็นสำคัญ

การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานตามวรรคสอง ดำเนินการให้โดยไม่คิดมูลค่าหรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเมืองขนาดเล็ก โดยทั่วไปเทศบาลตำบลมีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดตั้งเทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลตำบลมีนายกเทศมนตรีหนึ่งคนทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและสภาเทศบาล ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน ที่ราษฎรในเขตเทศบาลเลือกตั้งมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากราษฎรเขตเทศบาล

เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนนและท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการ

สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และรักษาวัดมนธรรมอันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่นๆ ได้ตามสมควร

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการวิจัยเรื่องการรับรู้และบทบาทเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรีผู้วิจัยศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การรับรู้ของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ในชุมชน

2.2 บทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ในชุมชน

- ด้านรายได้
- ด้านสุขภาพอนามัย
- ด้านที่อยู่อาศัย
- ด้านการศึกษา
- ด้านนันทนาการ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Auantitative Research) มุ่งที่จะศึกษาการรับรู้และบทบาทเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรีซึ่งได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการศึกษาวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารเทศบาล จำนวน 420 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล จำนวน 30 คน
- 2) สมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 360 คน
- 3) ปลัดเทศบาลตำบล จำนวน 30 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างและการเลือกสุ่ม

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารเทศบาล ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 30 คน

- ปลัดเทศบาลตำบลเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 30 คน

- สมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 360 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง ด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้จำนวน 186 คน

2) การเลือกสุ่ม

- การสุ่มตัวอย่างใช้การเลือกสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะถูกแจกจ่ายไปยัง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล และปลัดเทศบาลตำบล จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 แห่ง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด คือ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล 30 คน และ ปลัดเทศบาลตำบล 30 คน

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะถูกแจกจ่ายไปยังสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จังหวัดชลบุรี ทั้งหมด 30 แห่ง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 186 คน เก็บรวบรวมข้อมูลเทศบาลละ 6.2 คน ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติจะเก็บข้อมูลเทศบาลละ 7 คน ตามสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 210 คน

- สรุป จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยทั้งหมดรวมทั้งสิ้น (นายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล รวม 60 คน และสมาชิกสภาเทศบาลตำบล จำนวน 210 คน) 270 คน

ผู้บริหารเทศบาล	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล	30	30
สมาชิกสภาเทศบาลตำบล	360	210
ปลัดเทศบาลตำบล	30	30
รวม	420	270

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารและบทบาทเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยศึกษาจากเอกสาร (นโยบาย ระเบียบ คำสั่ง บทความ วารสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง) และการศึกษาภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และปลัดเทศบาลตำบล ของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีทุกแห่งจำนวน 30 แห่ง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการรับรู้และบทบาทเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานที่ดำรง

ตำแหน่ง การฝึกอบรม ประสิทธิภาพการทำงานหรืออาสาสมัคร แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของเทศบาลตำบลต่อบทบาทภารกิจตามกฎหมายและงานด้านสวัสดิการสังคม เป็นคำถามชนิดเลือกตอบ คือ ใช่ และไม่ใช่ จำนวน 30 ข้อแบบสอบถาม ข้อ 8-37 โดยข้อที่ “ใช่” จะมีเฉพาะข้อ 8, 9, 11, 12, 15, 17, 18, 20, 22-24, 27-31, 33-34 และ 36-37 เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบผิดหรือไม่ตอบให้คะแนน 0 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินผลการรับรู้ของเทศบาลตำบลต่อบทบาทภารกิจตามกฎหมายและงานด้านสวัสดิการสังคมโดยใช้การหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น⁶ ซึ่งคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยแล้วแบ่งคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 3 ระดับดังนี้

ระดับการรับรู้สูง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 81-100

ระดับการรับรู้ปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 61-80

ระดับการรับรู้ต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 60

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีบทบาทมากที่สุด มีบทบาทมาก มีบทบาทปานกลาง มีบทบาทน้อย มีบทบาทน้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ

- ด้านรายได้ จำนวน 6 ข้อ
- ด้านสุขภาพอนามัย จำนวน 9 ข้อ
- ด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 5 ข้อ
- ด้านการศึกษา จำนวน 4 ข้อ
- ด้านนันทนาการ จำนวน 6 ข้อ
- ด้านอื่นๆ จำนวน 10 ข้อ

⁶ ชลธิชา วิทยานุวัฒน์. ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอยของประชาชนบ้านลำโรง หมู่ที่ 2 ตำบลประสพสุข อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. 2549. หน้า 33.

โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนในแต่ละระดับเป็นดังนี้

มีบทบาทมากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

มีบทบาทมาก ให้คะแนน 4 คะแนน

มีบทบาทปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

มีบทบาทน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

มีบทบาทน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงแบ่งระดับบทบาทของเทศบาลตำบล ที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุออกได้เป็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

คะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง มีบทบาทมากที่สุด

คะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง มีบทบาทมาก

คะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง มีบทบาทปานกลาง

คะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง มีบทบาทน้อย

คะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง มีบทบาทน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้และบทบาทของเทศบาลตำบล ที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและตรวจสอบเนื้อหาของแบบทดสอบว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน ดังนี้

1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุทนต์ ศรีไสย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) นางทอปัด สร้อยเพชร หัวหน้าฝ่ายปกครองเทศบาลตำบล ห้วยกะปิ จังหวัดชลบุรี

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบล จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.971 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นได้

4. จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจ้งวัตถุประสงค์การศึกษาและชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

3. มีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 270 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การรับรู้ของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ บทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัด

สวัสดิการผู้สูงอายุ และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลด้านการรับรู้ของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. ข้อมูลด้านบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบรายคู่ภายหลังการทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการแบบ LSD

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเทศบาลตำบล ที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และบทบาทของผู้บริหารเทศบาลตำบล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ, อายุ, การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน) ของผู้บริหารเทศบาลตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ที่มีต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตัวอย่างเป็นผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และ

ปลัดเทศบาลตำบล จำนวน 270 คน โดยได้มาจากวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งคำถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1. ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2. ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ของเทศบาลตำบลต่อบทบาทภารกิจตามกฎหมาย และงานด้านสวัสดิการสังคม ส่วนที่ 3. ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

สรุปผล

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากที่สุด จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 82.96 และเป็นเพศหญิง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 17.04 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 12.22 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.63 และมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.74 ส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 30.37 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 28.15 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.15 มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 และมีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลมากที่สุด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมา คือ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลตำบล จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานที่ดำรงตำแหน่ง 3-4 ปี มากที่สุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 45.19 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ทำงานที่ดำรงตำแหน่ง 5 ปีขึ้นไป จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 44.81 และ

มีประสบการณ์ทำงานที่ดำรงตำแหน่งจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคม หรือสังคมสงเคราะห์มากที่สุด จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 84.44 และเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงพัฒนาสังคม, ปกครองส่วนท้องถิ่น, ประธานชุมชนเทศบาล, สถานพินิจเด็กและเยาวชน, สพท. ประถมศึกษาเขต 3 และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงฯ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานหรือเคยเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์มาก่อนมากที่สุด จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 84.07 และเคยมีประสบการณ์ในการทำงานหรือเคยเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์มาก่อน เช่น กรมสังคมสงเคราะห์, ผู้ใหญ่บ้าน, กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, คณะกรรมการศาลเจ้า, ประธานชุมชนเทศบาล, สถานพินิจเด็กและเยาวชน, สพท. ประถมศึกษาเขต 3, สมาชิกเหล่ากาชาด, สาธารณสุข, ดูแลผู้สูงอายุ และอาสาสมัครแรงงาน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.93 ตามลำดับ

2. ระดับการรับรู้ของเทศบาลตำบลต่อบทบาทภารกิจตามกฎหมาย และงานสวัสดิการสังคม สามารถอธิบายได้ดังนี้

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับสูง จำนวน 13 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 8 หน้าที่ของเทศบาลตำบล มาตรา 50 คือ บำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก ส่งเสริมการศึกษา วัฒนธรรม การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ คิดเป็นร้อยละ 95.6, ประเด็นข้อที่ 12 การกระจายอำนาจจากรัฐ หมายถึง มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 95.6, ประเด็นข้อที่ 28 ปรัชญาของงานด้านสังคมสงเคราะห์มีค่านิยมที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกัน แต่ศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน คิดเป็นร้อยละ 94.5, ประเด็นข้อที่ 37 การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมีหลากหลายรูปแบบ นอกจากเงินบริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 94.5, ประเด็นข้อที่ 18

เงินที่รัฐบาลจัดให้ผู้สูงอายุเป็นรายเดือน เรียกว่า เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 93.0, ประเด็นข้อที่ 30 งานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมมีความเกี่ยวข้องกัน คือ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 93.0, ประเด็นข้อที่ 34 การจัดสวัสดิการชุมชนจำเป็นต้องสร้างความรู้สึกเป็นพลเมืองและการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 93.0, ประเด็นข้อที่ 36 เทศบาลตำบลจะต้องให้บริการผู้สูงอายุตาม พรบ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 คิดเป็นร้อยละ 93.0, ประเด็นข้อที่ 27 ปรัชญาของงานด้านสังคมสงเคราะห์ คือการช่วยเพื่อให้ช่วยตนเองได้ คิดเป็นร้อยละ 91.1, ประเด็นข้อที่ 17 ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย คิดเป็นร้อยละ 88.1, ประเด็นข้อที่ 14 การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไม่จำเป็นต้องทำได้ คิดเป็นร้อยละ 87.4, ประเด็นข้อที่ 20 เทศบาลตำบลมีภารกิจและอำนาจในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีเท่าเดิม หรือดีกว่าส่วนราชการที่เคยจัด หรืออย่างน้อยก็มีคุณภาพเท่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 85.2 และประเด็นข้อที่ 25 วัตถุประสงค์ของสังคมสงเคราะห์ มุ่งเน้นเรื่องบุญกุศลเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 83.3 ตามลำดับ

อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 12 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 32 รูปแบบของการให้บริการด้านสวัสดิการสังคม มีเพียงการให้เงินหรือสิ่งของเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 77.4, ประเด็นข้อที่ 33 ชุมชนก็สามารถจัดกิจกรรมด้านสวัสดิการในชุมชนได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพากรัฐ คิดเป็นร้อยละ 77.0, ประเด็นข้อที่ 31 งานสวัสดิการสังคมเกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย รายได้ การศึกษา การแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 75.9, ประเด็นข้อที่ 21 การถ่ายโอนภารกิจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตมีเฉพาะการสังคมสงเคราะห์เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 74.4, ประเด็นข้อที่ 24 ภารกิจที่เทศบาลตำบล สามารถเลือกทำได้โดยอิสระตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้แก่ งานด้านโครงสร้างพื้นฐาน งานส่งเสริมอาชีพ งานส่งเสริมประชาธิปไตย อนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 72.6, ประเด็นข้อที่ 26 ใครๆ ก็สามารถปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ได้ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ทักษะใดๆ ในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 65.9, ประเด็นข้อที่

35 งานสวัสดิการสังคม เป็นการจัดให้บริการเฉพาะผู้ประสบปัญหาทางสังคม เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 66.0, ประเด็นข้อที่ 11 ตามแผนการกระจายอำนาจต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้ทั้งหมดในปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 65.6, ประเด็นข้อที่ 15 ภาครัฐได้มีการถ่ายโอนงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุไปให้เทศบาลตำบลดำเนินการแล้วตั้งแต่ ปี 2542 คิดเป็นร้อยละ 65.6, ประเด็นข้อที่ 13 เทศบาลตำบลสามารถกำหนดรูปแบบในการจัดสวัสดิการหรือจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตเองโดยยึดถือตามความต้องการของชุมชน ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับกฎหมายอื่น คิดเป็นร้อยละ 64.8, ประเด็นข้อที่ 23 ภารกิจที่เทศบาลตำบลต้องทำ หมายถึง รัฐจะไม่ทำภารกิจนี้แต่จะมอบให้เทศบาลตำบลเป็นผู้จัดการแทน ได้แก่ งานด้านคุณภาพชีวิตเกี่ยวกับสาธารณสุขมูลฐาน ความจำเป็นพื้นฐานและงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 62.2 และประเด็นข้อที่ 10 เทศบาลตำบลขาดความเป็นอิสระทั้งในด้านการจัดการงบประมาณและการบริหารจัดการ คิดเป็นร้อยละ 60.4 ตามลำดับ

และอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 5 ประเด็น ประเด็นข้อที่ 16 การพิจารณาเทศบัญญัติ และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและปลัดเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 59.3, ประเด็นข้อที่ 9 เทศบาลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบล เฉพาะด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 45.6, ประเด็นข้อที่ 19 การถ่ายโอนภารกิจให้กับเทศบาลตำบล จะต้องดำเนินการให้เสร็จภายใน 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.6, ประเด็นข้อที่ 29 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถนำมาใช้กับงานสังคมสงเคราะห์ได้ คิดเป็นร้อยละ 38.1 และประเด็นข้อที่ 22 การทำงานของเทศบาลตำบลสามารถทำงานได้โดยไม่ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในตำบล คิดเป็นร้อยละ 19.3 ตามลำดับ

3. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 5 ด้าน

นันทนาการ ($\bar{X} = 3.61$), ประเด็นข้อที่ 6 ด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.54$), ประเด็นข้อที่ 1 ด้านรายได้ ($\bar{X} = 3.43$) และประเด็นข้อที่ 2 ด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 3.42$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ประเด็นข้อที่ 4 ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.30$) และประเด็นข้อที่ 3 ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

4. การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน

4.3 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ และด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับการศึกษา กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 คู่ คือ ระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

มัธยมศึกษา กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

4.4 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการที่มีระดับการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ และด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับการดำรงตำแหน่งกับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน บทบาทการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือระหว่างกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบล กับกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล และกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบล กับกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบล

4.4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับการดำรงตำแหน่งกับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน บทบาทการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 คู่ คือระหว่างกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบล กับกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหมายความว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบล จะมีค่าเฉลี่ยในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบล

4.4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับการดำรงตำแหน่งกับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 คู่คือระหว่างกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบล กับกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหมายความว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบลจะมีค่าเฉลี่ยในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ อยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบล

4.4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับการดำรงตำแหน่งกับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน บทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมเฉลี่ย พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 คู่ คือระหว่างกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบล กับกลุ่มที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหมายความว่า ผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีที่มีการดำรงตำแหน่งระดับปลัดเทศบาลตำบลจะมีค่าเฉลี่ยในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่มีการดำรงตำแหน่งระดับสมาชิกสภาเทศบาลตำบล

4.5 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่ดำรงตำแหน่งอยู่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมจำแนกตามการเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัด

สวัสดิการที่มีการเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ และด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.6.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ ด้านการศึกษา พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่มีไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ

4.6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่มีไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ

4.6.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่มีไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ

4.7 ผู้บริหารเทศบาลตำบลในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยรวมจำแนกตามการเคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน หรือเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการที่มีการเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ และด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.7.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน หรือเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคม หรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ ด้านการศึกษา พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน

4.7.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน หรือเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการ ด้านนันทนาการ พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน

4.7.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน หรือเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน

4.7.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน หรือเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์กับผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรีในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนบทบาทการจัดสวัสดิการโดยเฉลี่ยรวม พบว่า ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากกว่าผู้นำที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมฯ ในการทำงาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้และบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีหรืออภิปรายผลได้ดังนี้

1. การรับรู้ของผู้บริหารเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติรัตน์ ดิศโยธิน⁷ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ความรู้ความเข้าใจขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดหนองคาย โดยการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลด้านบทบาทภารกิจตามกฎหมาย และด้านการจัดสวัสดิการสังคม ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคายที่มากที่สุด และยังสอดคล้องกับแนวคิดของวิเชียร วิทย์อุดม⁸ ที่กล่าวว่า คนเราอาจจะรับรู้สิ่งที่มีกระตุ้น (Stimulus) หรือสถานการณ์เหมือนกันแต่เข้าใจแตกต่างกันออกไป นั่นย่อมแสดงว่าการรับเรื่องราวมเข้ามาเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการทางระบบประสาท โดยผ่านอวัยวะรับความรู้สึก แล้วส่งผ่านไปยังสมอง เพื่อแปลความหมายความเข้าใจในสิ่งที่รับรู้ (Perception) ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลได้คนละความหมาย

2. การศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านนันทนาการ ด้านอื่นๆ ด้านรายได้ และด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็นซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการศึกษา และด้านที่อยู่อาศัยตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติรัตน์ ดิศโยธิน⁹ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อ

⁷ ส.ด.

⁸ ส.ด.

⁹ ส.ด.

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ความรู้ ความเข้าใจด้านบทบาทภารกิจตามกฎหมายและการจัดสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมาก บทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดหนองคายที่มากที่สุด คือ บทบาทการจัดสวัสดิการด้านรายได้ และบทบาทการจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ ส่วนภาพรวมของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย พบว่าอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ เกษม แก่นบุญ¹⁰ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการในการจัดสวัสดิการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครั ผู้ดูแลและผู้คุ้มครองมากที่สุด รองลงมาคือมีความต้องการด้านรายได้ ด้านการสร้างบริหารและเครือข่ายเกี่ยวพัน ด้านนันทนาการ ด้านบริการสุขภาพและรักษาพยาบาล และยังคงแตกต่างจากงานวิจัยของ ไม่ป่า ธีรานันท์¹¹ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหลอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและแนวทางปรับปรุงการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครั ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการทางสังคม และเครือข่ายการเกี่ยวพัน ในภาพรวมอยู่ในระดับกลาง และงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์¹² ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านที่พักอาศัยในภาพรวมของการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหาร

¹⁰ เกษม แก่นบุญ. แนวทางในการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด. 2552.

¹¹ ไม่ป่า ธีรานันท์. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. 2552.

¹² ศราวุธ ไชยทองพันธ์. แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก. 2552.

ส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับน้อย โดยมีการจัดบริการด้านที่פקอาศัยมากที่สุด โดยเฉพาะการสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้สูงอายุภาพรวมของปัญหาอุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายกอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านการบริหาร ในประเด็นที่ว่า องค์กรมีงบประมาณน้อยไป ทำให้ไม่สามารถจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้ และผลการศึกษาภาพรวมของแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการปฏิบัติงาน คือ ผู้ปฏิบัติงานควรมีการจัดทำทะเบียนและฐานข้อมูลผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน

3. จากการเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และบทบาทของผู้บริหารเทศบาลตำบลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ, อายุ, การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน) ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่มีต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานที่ดำรงตำแหน่งอยู่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และการศึกษา ตำแหน่ง การเคยได้รับการฝึกอบรม หรือได้รับการศึกษาด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ และการเคยได้รับการทำงาน หรือเป็นอาสาสมัครในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ให้ผู้บริหารเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่มีต่อบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์¹³ ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน และมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

¹³ ล.ศ.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้และบทบาทของเทศบาลตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ดังนี้

1. จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารเทศบาลที่ผ่านการอบรมด้านสวัสดิการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ จะมีผลต่อการรับรู้และบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จึงควรที่จะจัดหลักสูตรการอบรมหรือส่งผู้บริหารของเทศบาลให้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรดังกล่าวเพิ่มเติม รวมทั้งจัดหาข้อมูลแนวคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ เสนอแนะให้กับผู้บริหารเทศบาลด้วย
- นอกจากนี้ควรที่จะจัดให้ผู้บริหารเทศบาลได้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งรูปแบบเทศบาลหรืออื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อนำประสบการณ์ดังกล่าวมาปรับใช้ในพื้นที่ของตน
2. จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารเทศบาลมีระดับการรับรู้ต่อบทบาทภารกิจของเทศบาลตำบล เกี่ยวกับกฎหมายของเทศบาลอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งควรจัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมายแก่ผู้บริหารเทศบาล เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เช่น การพิจารณาเทศบัญญัติ และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย การถ่ายโอนภารกิจของเทศบาล เป็นต้น
3. จากการศึกษาการจัดสวัสดิการด้านรายได้ ในประเด็นที่เทศบาลตำบลมีการให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุนั้น เทศบาลตำบลควรทบทวนและพิจารณาเพิ่มเติมทุนดังกล่าวให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อให้ผู้สูงอายุจะได้มีทุนในการประกอบอาชีพที่พอเพียงในการดำรงชีวิตต่อไป
4. จากการศึกษาการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย ในประเด็นที่เทศบาลมีบริการช่วยเหลือคำปรึกษาพยาบาลแก่ผู้สูงอายุนั้น เทศบาลควรดำเนินการพิจารณาทบทวนนโยบายดังกล่าว เพราะคำปรึกษาพยาบาลซึ่งรวมถึงคำยารักษาโรค ในปัจจุบันมีการปรับราคาสูงขึ้น ทั้งนี้อาจจะประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้ามาช่วยเหลืออีกทางหนึ่ง

5. จากการศึกษาการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ในประเด็นที่เทศบาลตำบลจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวันนั้น เทศบาลตำบลควรจัดให้มีศูนย์ดังกล่าวเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของการบริการ โดยจัดบริการสถานสงเคราะห์ที่พักชั่วคราวสำหรับผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม หรือที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคม เช่น ผู้สูงอายุที่ไม่มีที่อยู่อาศัย และควรจัดเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นและทั่วถึง

6. จากการศึกษาการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา ในประเด็นที่เทศบาลตำบลจัดให้ผู้สูงอายุเป็นวิทยากรให้ความรู้ตามความสนใจและความสามารถของผู้สูงอายุนั้น เทศบาลควรพิจารณาหาช่องทางที่จะนำความรู้และประสบการณ์ของผู้สูงอายุดังกล่าวมาถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลัง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมชุมชน การประกอบอาชีพ ศิลปะการแสดง ฯลฯ ที่ควรอนุรักษ์ไว้และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

7. จากการศึกษาการจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ ในประเด็นที่เทศบาลตำบลให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีแก่ผู้สูงอายุนั้น พบว่าในปัจจุบันเมื่อผู้สูงอายุประสบปัญหาเกี่ยวกับคดีความต่างๆ มักจะขาดความรู้ความเข้าใจ อีกทั้งขาดเงินทุนที่จะต้องจ่ายให้กับสำนักกฎหมายเอกชนต่างๆ เทศบาลตำบลจึงควรพิจารณาช่วยเหลือจัดบริการให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายกับผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น รวมทั้งอาจจัดให้มีการประสานความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย

บรรณานุกรม

- เกษม แก่นบุญ. แนวทางในการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- ชลธิชา วิทยานุกวัฒน์. ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอยของประชาชนบ้านสำโรงหมู่ที่ 2 ตำบลประสพสุข อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ฐิติรัตน์ ดิศโยธิน. บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- ณรงค์ เส็งประชา. มนุษย์กับสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์. 2541.
- ไม้ป่า ธีรานันท์. การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- วิเชียร วิทยอุดม. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีระฟิล์มและเท็กซ์ จำกัด. 2547.
- ศราวุธ ไชยทองพันธ์. แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.
- สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี. เทศบาลตำบลในพื้นที่จังหวัดชลบุรี. เว็บ. <http://www.chonburilocal.go.th>. 19 กันยายน 2554.
- Moorhead, G., & Griffin, R.W. *Organizational Behavior: Manage people and Organization*. (2nd ed.). Boston: Houghton-Mifflin, 1998.